

Дим тягнуло, в тім не було й сумніву. Значить ся вихід був.

Але що се був за вихід?

Чи була се вузька щілина в камені, чи отвір доволі так за великий, щоби крізь нього міг перетиснутись і чоловік? І остаточно кудиж виходив сей отвір? Сього Кармелюк зійти не міг вгадати. Він ніколи не досліджував печери і зі всім не знав, як далеко вона тягнеть ся, чи може кінчить ся тутечки в кількох кроках від нього.

Але чи сьак, чи так, на всякий случай се неожидане відкритє давало надію на ратунок. Наче слабкий відблеск далекої морської ліхтарні перед потопаючим кораблем, замерехтіла надія перед увязненими. Всі підбадьорились. Навіть Уляна перестала кричати і впилила в лице Кармелюка погляд, повний несамопитости і бажання на ратунок.

— Запалюйте лучину! Забирайте пістолі, ножі! — командовав Кармелюк. — Андрію, бери воду й лучину про запас.

В одній хвилі його приказ вишовнено.

Всі уоружились і взяли довгі запальні щіпки.

— За мною! — сказав уривочно Кармелюк і, піднявши над головою горючу щіпку, сміло увійшов в наповнений димом прохід.

За ним слідком потюнали й оставші.

Тьмяно замелькали червоні вогники в густому, сїрому димови. поволеньки хитаючому ся у вузькому, підземному просторі.

Їдкий дим відразу здавив всім горло, віддих заперло.

— Не віддихаючи устами, нагинати ся до долу! — сказав доривочно Кармелюк. — Андрію, держи Уляну!

Сам він взяв за руку Івса і рушив вперед.

Земний хідник піднімав ся круто в гору; він був достаточнo пироккий так,, що двоє людий могло зі всім вигідно йти поруч себе.

В кількох місцях Кармелюк навіть намацав був останки деревляних підпірок. Було се доказом, що та сама печера